

मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांबरोबर राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम व जलस्वराज्य मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम यासोबतच जल जीवन मिशन या कार्यक्रमांतर्गत नळ पाणी पुरवठा योजनांच्या मानीव पाणी आरक्षणाबाबतची कार्यपद्धती.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण- २०१७/(प्र.क्र. ३५५/२०१७)/सिंव्य (धोरण)

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : - १६/०९/२०२२

- संदर्भ :-**
- १) शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१५/४४/१५/सिंव्य (धोरण) दिनांक १७.११.२०१६
  - २) पा.पु.स्व.विभागाचा शासन निर्णय क्र.मुपेयो-२०१७/प्र.क्र.११/पा.पु.११, दिनांक १६.९.२०१७
  - ३) शासन निर्णय क्रमांक बिसिआ-२०१७/(३५५/२०१७)/सिंव्य (धोरण) दि.३०.९.२०१८
  - ४) पा.पु.व स्व.विभागाचा शासन निर्णय क्र.ग्रापाधो-१११८/प्र.क्र.११/पा.पु.०७, दि.०८.०८.२०१८
  - ५) शासन निर्णय क्रमांक बिसिआ-२०१७/(३५५/२०१७)/ सिंव्य (धोरण), दि.१६.०३.२०२०
  - ६) पा.पु.व स्व.विभागाचा शासन निर्णय क्र.ग्रापाधो-२०२२/प्र.क्र.३७/पा.पु.०७, दि.१४.०७.२०२२

प्रस्तावना :-

मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत अंमलबजावणी करण्यात येणाऱ्या नळ पाणी पुरवठा योजनांना विलब होऊ नये याकरिता दिनांक १६ मे, २०१७ रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळ बैठकीत “महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल योजनांसाठी जलसंपदा विभागाच्या अख्यत्यारीतील पाणीसाठयाच्या छोत म्हणून वापर करावयाचा असल्यास त्यासाठी जलसंपदा विभागाकडील पाणी आरक्षणाच्या मंजूरीची आवश्यकता राहणार नाही” असा निर्णय घेण्यात आला आहे. मंत्रीमंडळाच्या उक्त निर्णयाच्या अंमलबजावणीकरीता पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाने संदर्भ क्र.२ अन्वये शासन निर्णय निर्गमित केला आहे.

सदर दिनांक १६ मे, २०१७ च्या मंत्रीमंडळाच्या निर्णयाच्या अधीन राहून जलसंपदा विभागाकडील धरणातील पाणी साठयाचे योग्यरितीने नियोजन करणे शक्य व्हावे यासाठी जलसंपदा विभागाने संदर्भ क्र. ३ अन्वये मानीव पाणी आरक्षणाबाबतची कार्यपद्धती निर्गमित केली आहे. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाच्या संदर्भ क्र.४ च्या अनुषंगाने जलस्वराज्य -२ व राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण /जिल्हा परिषदांमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या नळ पाणीपुरवठा योजनांची अंमलबजावणी करतांना सुधा जलसंपदा विभागाच्या संदर्भ क्र.३ मधील सूचनांचे पालन करणे बाबत संदर्भ क्र.५ अन्वये शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला होता.

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाच्या संदर्भ क्र.६ अन्वये पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या जलस्वराज्य प्रकल्प, मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम या सोबतच जलजीवन मिशन या कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या पाणी पुरवठा योजनांकरिता ही जलसंपदा विभागाच्या अख्यत्यारीतील पाणी आरक्षणाच्या पूर्व मंजूरीची आवश्यकता राहणार नाही असा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे.

त्यामुळे आता संदर्भ क्र.३ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेली मानीव पाणी आरक्षणाची कार्यपद्धती ही जलजीवन मिशन या कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या पाणी पुरवठा योजनांसाठी देखील लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या जलस्वराज्य प्रकल्प, मुख्यमंत्री ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम या सोबतच जलजीवन मिशन या कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या पाणी पुरवठा

योजनांकरिता जलसंपदा विभागाच्या अखत्यारितील पाणी आरक्षणाची पूर्वमंजूरीची आवश्यकता राहणार नाही, असा निर्णय संदर्भ क्र.६ येथील शासन निर्णयान्वये घेण्यात आलेला आहे. सदर निर्णयाची अंमलबजावणी करतांना जलसंपदा विभागाच्या शासन निर्णय दि.३०.०९.२०१८ (संदर्भ क्र.३) मधील सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२२०९१६१६३००५४४२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(न. गौ. बसेर)
शासनाच्या उप सचिव

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव राजभवन, मुंबई
- २) मा.मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
- ४) मा.सभापती/उपसभापती,विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
- ५) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई
- ६) मा.विरोधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई
- ७) सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ८) सर्व मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ९) मुख्य सचिव यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- १०) अ.मु.स. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
- ११) प्रधान सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) प्रधान सचिव , ग्रामविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) सचिव (लाक्षेवि) , जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई
- १५) कार्यकारी संचालक, पाटबंधारे विकास महामंडळ (सर्व)
- १६) संचालक भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा , पुणे
- १७) संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संख्या सिडको भवन बेलापूर, नवी मुंबई
- १८) मुख्य अभियंता (पा) व सहसचिव , जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १९) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग (सर्व)
- २०) मुख्य अभियंता , महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण (सर्व)
- २१) अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग (सर्व)
- २२) निवडनस्ती सिंव्य (धोरण).